

Planowane wydatki na zdrowie w latach 2017 – 2020

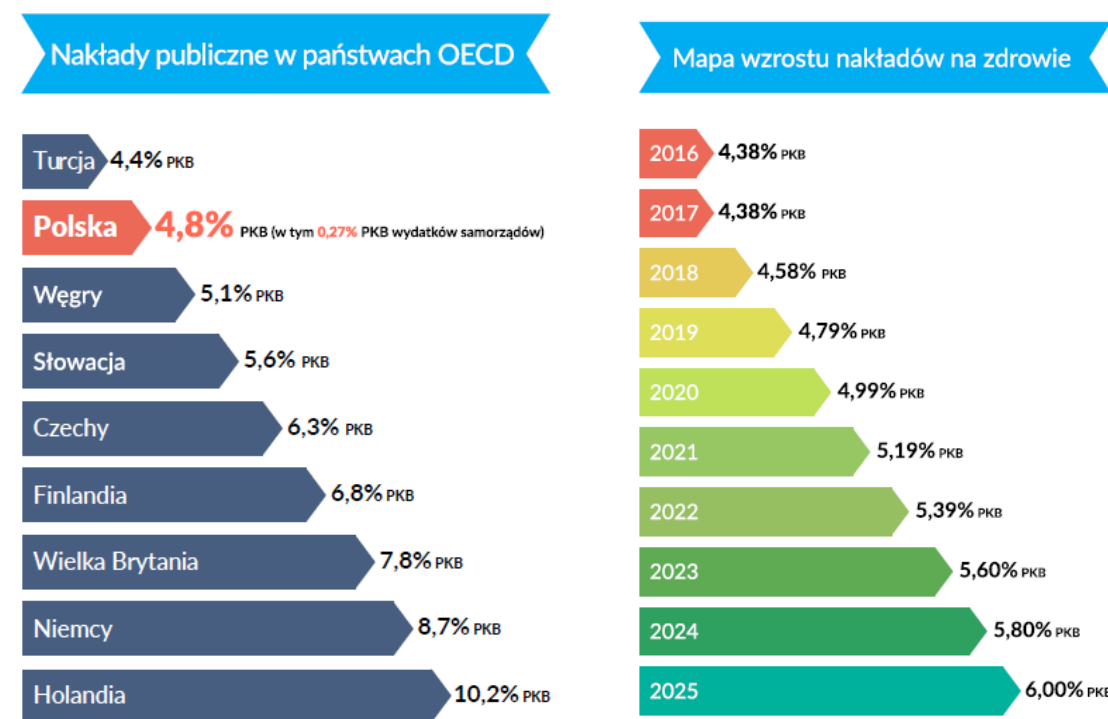
Grupa Ekspertów Pracodawców RP

16 maja 2017

28 kwietnia Ministerstwo Finansów opublikowało Wieloletni Plan Finansowy Państwa (WFPF) na lata 2017 – 2020. To aktualizowany co roku w kwietniu dokument, który jest podstawą do tworzenia budżetu Państwa na kolejny rok. Jak czytamy w tegorocznym dokumencie „Przyjęcie wieloletniej perspektywy planowania budżetowego sprzyja przejrzystości i racjonalności polityki budżetowej państwa, większość działań fiskalnych powoduje bowiem konsekwencje wykraczające poza cykl roczny.”¹

Nic więc dziwnego, że wiele środowisk czeka na WFPF, bo to z jednej strony dokument o znaczeniu strategicznym, ale z drugiej strony odzwierciedlenie realnych możliwości Państwa w zakresie głównych obszarów jego funkcjonowania.

W przypadku ochrony zdrowia Wieloletni Plan Finansowy Państwa miał być pierwszym formalnym potwierdzeniem planów dotyczących wzrostu nakładów na ten obszar w Polsce – zapowiedzianych przez Premier Beatę Szydło i Ministra Zdrowia Konstantego Radziwiłła w lipcu ubiegłego roku.

Ryc. 1 i 2 – Narodowa Służba Zdrowia – Strategia zmian w systemie ochrony zdrowia w Polsce – Ministerstwo Zdrowia, lipiec 2016

„Publiczne wydatki na służbę zdrowia w Polsce oscylują wokół 4,6%-4,8% PKB Polski, podczas gdy średnia państw OECD to 6,7% PKB. Nasz kraj jest pod tym względem nie tylko w ogonie Unii Europejskiej (przedostatnie miejsce), ale także w Europie Środkowo-Wschodniej. W naszej części kontynentu mniej od Polski na zdrowie w przeliczeniu na głowę obywatela wydaje tylko Estonia. Sprawność systemu i zapewnienie rzeczywiście dostępnych świadczeń opieki zdrowotnej na odpowiednio wysokim poziomie

możliwe jest tylko poprzez zagwarantowanie zdecydowanego wzrostu nakładów publicznych na służbę zdrowia.”ⁱⁱ

Nic dziwnego, że tak sformułowane zapowiedzi rozbudziły oczekiwania sektora ochrony zdrowia w Polsce, który zdaniem ekspertów Pracodawców RP nigdy po 1989 roku nie należał do priorytetów żadnej ekipy rządzącej.

Wieloletni Plan Finansowy na lata 2016-2019 zakładał nakłady publiczne na ochronę zdrowia na poziomie 4,5% w 2019 roku. Było to jednak przed lipcową zapowiedzią głębokich zmian w finansowaniu tego obszaru.

Tabela 11. Wydatki według funkcji

	kod COFOG	2014 % PKB	2019 % PKB	wzrost realny w % 2019/2014
7. Ochrona zdrowia	7	4,6	4,5	19,2

Ryc. 3 WPPF 2016 – 2019, źródło mf.gov.pl

Okazuje się jednak, że nowy Wieloletni Plan Finansowy na lata 2017 – 2020 zakłada nakłady publiczne na ochronę zdrowia w wysokości 4,7% PKB przez najbliższe trzy lata, rozmiągając się z wcześniej przedstawionym harmonogramem dojścia do 6% PKB.

Tabela 17. Wydatki według funkcji

% PKB	kod COFOG	2015	2020
1. Działalność ogólnopaństwowa	1	4,9	4,7
2. Obrona narodowa*	2	1,6	1,6
3. Bezpieczeństwo i porządek publiczny	3	2,2	2,0
4. Sprawy gospodarcze	4	4,6	4,5
5. Ochrona środowiska	5	0,6	0,6
6. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna	6	0,7	0,8
7. Ochrona zdrowia	7	4,7	4,7

Ryc. 4 WPPF 2017 – 2020, źródło mf.gov.pl

Wg. harmonogramu przedstawionego w lipcu ub. roku tylko rok 2017 miał być bez zmian. W 2020 roku nakłady te miały już wzrosnąć do 4,99% procent, aby w 2025 roku osiągnąć zapowiadane 6%.

Tymczasem nawet ten przedstawiony w lipcu ubiegłego roku plan podniesienia wydatków do 2020 roku do 4,99% PKB, wielu ekspertów uznawało za niewystarczający.

O jakich kwotach w wartościach bezwzględnych mówimy? „W 2016 roku wysokość środków publicznych (na szczeblu centralnym) przeznaczanych na służbę zdrowia to kwota 76.967.604 tys. zł. Zakładając wiel-

kość środków publicznych gwarantującą sprawne działanie ochrony zdrowia na poziomie 6% PKB, kwota powinna wynosić ok. 102.120.396 tys. zł. Brakujące środki to kwota ok. 26.000.000 tys. zł.” – głosi dokument Ministerstwa Zdrowia.ⁱⁱⁱ

W obliczu chronicznego niedoinwestowania ochrony zdrowia Polsce, zadłużenia szpitali, uzasadnionych protestów płacowych przedstawicieli zawodów medycznych, te dodatkowe pieniądze wydają się wręcz niezbędne. Z drugiej strony bowiem będą rosły wydatki na opiekę zdrowotną nad osobami starszymi, których z każdym rokiem będzie w Polsce przybywać. Widoczne już teraz niedobory na rynku pracy powinny skłaniać do poprawy zdrowotności osób w wieku produkcyjnym w celu ograniczenia absenteizmu.

Utrzymanie nakładów na jednakowym poziomie przez najbliższe trzy lata pokazuje dobitnie, że ochrona zdrowia nie awansowała do priorytetów obecnego rządu, zaś rekomendacje ekspertów Kongresu Zdrowia Pracodawców RP w tym zakresie nie zostały wzięte pod uwagę.

Ponieważ wchodzimy w okres przygotowania budżetu na 2018 rok, warto na zakończenie przypomnieć rekomendacje gospodarcze przekazane Ministrowi Zdrowia we wrześniu 2016 roku:

„Strategia zdrowotna powinna być elementem strategii rozwoju gospodarczego państwa i dobrze, że zostało to w dużym stopniu uwzględnione w projekcie Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Eksperti zwracają uwagę, że w Polsce ponosimy konsekwencje wieloletnich zaniedbań w zakresie inwestycji w ochronę zdrowia. I nawet wyraźny wzrost budżetu Narodowego Funduszu Zdrowia na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat nie był w stanie zniwelować skali niedoinwestowania wielu obszarów. Dlatego wydatki na zdrowie powinny rosnąć dużo szybciej, a pieniądze wpływające do NFZ nie powinny być zagrożone przeznaczeniem na inny cel budżetowy.

Ponieważ budżet państwa składa się w większości z tak zwanych wydatków sztywnych, należy rozważyć zwiększenie składki zdrowotnej przy następujących założeniach:

- Pieniądzy zebranych na cele zdrowotne nie będzie można wydać na nic innego.
- Pieniądze zaoszczędzone w wyniku inwestycji w zdrowie (niższe koszty pośrednie) należy reinwestować w części lub całości w kolejne cele zdrowotne, w tym rozwój medycyny pracy.
- Część pieniędzy pozyskiwanych z akcyzy na alkohol i tytoń przeznaczać na leczenie chorób wywołanych przez te używki.
- Więcej pieniędzy przeznaczać na skuteczną profilaktykę i promowanie zachowań prozdrowotnych wydłużających aktywność zawodową i życie w dobrym zdrowiu.
- Dodatkowo niezależnie od ustawowo określonego wieku emerytalnego powinien istnieć system zachęt do wydłużania aktywności zawodowej.^{iv}

ⁱ Wieloletni Plan Finansowy Państwa <http://www.mf.gov.pl/en/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/wieloletni-plan-finansowy-panstwa> ostatni dostęp 16.05.2017

ⁱⁱ Narodowa Służba Zdrowia Strategia zmian w systemie ochrony zdrowia w Polsce – Ministerstwo Zdrowia, lipiec 2016 <http://www.mz.gov.pl/aktualnosci/narodowa-sluzba-zdrowia-minister-konstanty-radziwill-przedstawil-zalozenia-reformy/> ostatni dostęp 16.05.2017

ⁱⁱⁱ Tamże

^{iv} „Księga Rekomendacji” I Kongresu Zdrowia Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 29-30 września 2016 roku
<http://kongreszdrowia.pl/wp-content/uploads/2016/10/I-Kongres-Zdrowia-Pracodawcow-RP-Ksiega-Rekomendacji.pdf>